

RAADSINFORMATIEBRIEF

13R.00381

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 12 november 2013

Portefeuillehouder(s) : V.J.H. Molkenboer

Portefeuille(s) : regionale samenwerking

Contactpersoon : B. van Hell

Tel.nr. : 8914

E-mailadres : hell.b@woerden.nl

Gemeente Woerden

13R.00381

Onderwerp:

Concept Dienstverleningsovereenkomst Oudewater-Woerden

Kennisnemen van:

De concept Dienstverleningsovereenkomst voor Oudewater en Woerden

---

Inleiding:

In uw raad is op 27 juni 2013 besloten de samenwerking met Oudewater vorm te geven in een model waarin de gemeente Woerden de diensten verleent voor de gemeente Oudewater op basis van een dienstverleningsovereenkomst. In Oudewater is dit besluit op 4 juli 2013 genomen met een amendement waarin het college van Oudewater opdracht wordt gegeven uiterlijk in december 2013 de concept dienstverleningsovereenkomst ter besluitvorming voor te leggen. Gelijktijdig met deze raadsinformatiebrief is een voorstel hiertoe aan de raad van de gemeente Oudewater toegezonden.

Kernboodschap:

De richtinggevende uitgangspunten zoals deze door uw raad op 27 juli 2013 zijn vastgesteld vormen het kader voor de DVO. De uitgangspunten over bijvoorbeeld opdrachtverlening zijn in de DVO vastgelegd.

Vervolg:

Nadat de raad van Oudewater besloten heeft over de DVO wordt deze ondertekend door de burgemeesters van Oudewater en Woerden.

In het implementatietraject om per 1 januari 2015 te komen tot de nieuwe, samengevoegde organisatie wordt de samenwerking gedetailleerd uitgewerkt. Dit leidt onder andere tot uitvoeringsovereenkomsten die onder de DVO komen te hangen. Daarin staat welke diensten Woerden voor Oudewater verleent en met welke kwaliteitseisen.

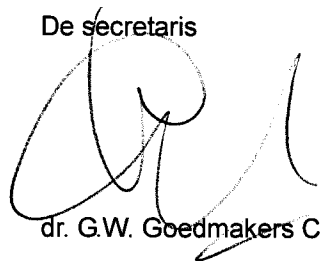

Bijlagen:

- Concept DVO Oudewater-Woerden (13i.04449)
  - Toelichtend memo bij concept DVO Oudewater-Woerden (13i.04450)
-

De secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Concept kaderstellende Dienstverleningsovereenkomst Oudewater – Woerden (versie 4 november 2013)

De ondergetekenden:

de publiekrechtelijke rechtspersoon de gemeente Oudewater, gevestigd te Oudewater, in deze vertegenwoordigd door haar burgemeester mr. drs. P. Verhoeve, hierna te noemen “opdrachtgever”

en

de publiekrechtelijke rechtspersoon de gemeente Woerden, gevestigd te Woerden, in deze vertegenwoordigd door haar burgemeester V.J.H. Molkenboer, hierna te noemen “opdrachtnemer”

hierna gezamenlijk te noemen: “partijen”,

Overwegende dat:

1. de colleges van partijen op 6 december 2011 hebben besloten de uitvoeringskracht te bundelen door toe te werken naar één ambtelijke organisatie omdat de urgentie om samen te werken toeneemt gelet op de toenemende decentralisaties en bezuinigingen en de conclusie van een onderzoek naar samenwerking in de Lopikerwaard was dat de samenwerking tussen partijen kansrijk is;
2. de raad van opdrachtgever op 15 maart 2012 en de raad van opdrachtnemer op 30 januari 2012 hebben besloten toe te groeien naar één ambtelijke organisatie;
3. partijen samen meer uitvoeringskracht hebben om aan ontwikkelingen zoals de decentralisaties in het sociale domein en de vorming van regionale uitvoeringsdiensten met bijbehorende kwaliteitseisen te voldoen;
4. uit de bestuurskrachtonderzoeken van beide gemeenten blijkt dat de ambities hoger zijn dan de ambtelijke organisaties aankunnen en dat hier gezamenlijk meer evenwicht in kan worden bereikt;
5. de kwaliteit van de uitvoering kan worden verhoogd en de kwetsbaarheid van de organisaties kan worden verminderd door samen te werken en efficiënter kan worden gewerkt;
6. de autonomie van beide gemeenten gewaarborgd moet blijven;
7. de raad van opdrachtgever op 4 juli 2013 en de raad van opdrachtnemer op 27 juni 2013 hebben besloten de samenwerking vorm te geven op basis van een dienstverleningsovereenkomst;
8. er een aantal uitgangspunten voor de samenwerking geldt, namelijk:
  - a. de gemeenteraden van partijen blijven hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol even krachtig uitvoeren;

- b. de gemeenteraden van partijen stellen de (beleids)kaders vast en de colleges geven daar binnen deze kaders uitvoering aan;
  - c. versterking van de ambtelijke organisatie en burgernabije dienstverlening staat voorop;
  - d. er wordt een effectief opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap georganiseerd;
  - e. opdrachten worden vastgelegd in uitvoeringsovereenkomsten per taakveld;
  - f. functies die dicht tegen de colleges aan functioneren, dienen in beide gemeenten ook dicht bij de colleges te worden georganiseerd;
  - g. het Stadhuis, Stadskantoor en Stadserf blijven de front office functie vervullen voor de inwoners van Oudewater;
  - h. de kosten en baten zoals opgenomen in de begroting 2014 van Oudewater zijn leidend voor de inhoud van de Dienstverleningsovereenkomst en bijbehorende uitvoeringsovereenkomsten. Als de Dienstverleningsovereenkomst en bijbehorende uitvoeringsovereenkomsten uiteindelijk verschillen ten opzichte van de begroting 2014 worden deze verschillen verklaard;
  - i. de kosten van de huisvesting van beide gemeenten maken in principe geen deel uit van de Dienstverleningsovereenkomst;
  - j. er wordt een nulmeting gehouden naar de kwaliteit van dienstverlening van Oudewater en het streven is de kwaliteit van de dienstverlening binnen twee jaar op hetzelfde niveau als Woerden te hebben.
9. de gemeenteraad van Oudewater op 12 december 2013 de kaderstellende Dienstverleningsovereenkomst Oudewater-Woerden heeft vastgesteld ten behoeve van de in artikel 3 genoemde, nog op te stellen, uitvoeringsovereenkomsten.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 Begripsbepalingen

- a) College: college van burgemeester en wethouders;
- b) Overeenkomst: de onderhavige dienstverleningsovereenkomst;
- c) Uitvoeringsovereenkomst: document zoals bedoeld in artikel 3 van deze overeenkomst;
- d) Contactpersoon: persoon die bij opdrachtnemer eerste aanspreekpunt is voor opdrachtgever over de uitvoering van de uitvoeringsovereenkomst. Per uitvoeringsovereenkomst benoemt opdrachtnemer een contactpersoon.
- e) Dienstverlening: de werkzaamheden die opdrachtnemer uitvoert voor opdrachtgever zoals omschreven in de uitvoeringsovereenkomsten.

Artikel 2 Voorwerp van de overeenkomst

- 1. Opdrachtgever geeft aan opdrachtnemer opdracht tot het uitvoeren van de werkzaamheden overeenkomstig deze dienstverleningsovereenkomst en bijbehorende uitvoeringsovereenkomsten. Deze opdracht wordt door opdrachtnemer aanvaard.
- 2. Opdrachtgever neemt uitsluitend diensten af bij opdrachtnemer, tenzij in onderling overleg anders wordt afgesproken.
- 3. Opdrachtnemer neemt het personeel dat op 31 december 2014 in vaste dienst is bij opdrachtgever over in vaste dienst, met uitzondering van de griffier en de gemeentesecretaris. De condities die van toepassing zijn op de overgang van het personeel zijn vastgelegd in het Sociaal Plan Oudewater en het Sociaal Statuut Woerden.

Artikel 3 Uitvoeringsovereenkomsten

1. Op basis van deze dienstverleningsovereenkomst worden uitvoeringsovereenkomsten gemaakt waarin vastgelegd wordt welke diensten opdrachtnemer verleent aan opdrachtgever en welke (kwaliteits)eisen daarbij gelden. De uitvoeringsovereenkomsten bestaan uit een cluster van logisch samenhangende werkzaamheden die door opdrachtnemer verleend dienen te worden.
2. Jaarlijks, na vaststelling van de begroting, worden de uitvoeringsovereenkomsten in onderlinge overeenstemming aangepast indien een van de partijen dit nodig acht. De gemeentesecretaris van opdrachtgever treedt hiertoe in overleg met de contactpersonen en de gemeentesecretaris van opdrachtnemer.

Artikel 4 Wijzigingen in de omvang van de dienstverlening

1. Afspraken over wijzigingen in de omvang van dienstverlening worden gemaakt in de diverse uitvoeringsovereenkomsten.
2. Opdrachtnemer kan diensten uitbesteden aan derden. Opdrachtnemer waarborgt in dat geval dat de dienstverlening aan opdrachtgever conform deze overeenkomst en de uitvoeringsovereenkomsten plaatsvindt.

Artikel 5 Opdrachtgeverschap

1. Opdrachtgever treft de noodzakelijke maatregelen om het opdrachtgeverschap goed in te vullen.
2. Onder de maatregelen als bedoeld in lid 1 vallen in ieder geval het goed invullen van de volgende rollen:
  - a. De gemeenteraad van opdrachtgever blijft verantwoordelijk voor het stellen van kaders, onder andere aan de hand van de programmabegroting;
  - b. Het college van opdrachtgever is verantwoordelijk voor het vertalen van deze kaders naar specifieke opdrachten voor opdrachtnemer;
  - c. De gemeentesecretaris van opdrachtgever formuleert de opdrachten voor opdrachtnemer.
3. Voordat de opdracht wordt gegeven voor nieuwe taken toetst de gemeentesecretaris van opdrachtgever de uitvoerbaarheid van de opdracht bij de contactpersoon van opdrachtnemer en vraagt advies over de inhoud. In overleg wordt bepaald hoe de kosten gedekt worden. Worden de gemeentesecretaris van opdrachtgever en de contactpersoon het niet eens over de opdracht dan geldt de verzuimregeling als bedoeld in artikel 12.

Artikel 6 Opdrachtnemerschap

1. Opdrachtnemer treft de noodzakelijke maatregelen om het opdrachtnemerschap goed in te vullen.
2. Onder de maatregelen als bedoeld in lid 1 vallen in ieder geval het goed invullen van de volgende rollen:
  - a. De gemeenteraad van opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het opnemen van de dienstverlening in de programmabegroting van opdrachtnemer;
  - b. De gemeentesecretaris van opdrachtnemer is integraal verantwoordelijk voor de dienstverlening aan opdrachtgever;
  - c. De gemeentesecretaris van opdrachtnemer wijst per uitvoeringsovereenkomst een contactpersoon aan. De contactpersoon denkt mee in het realiseren van opdrachten. De contactpersoon adviseert constructief over de inhoud en uitvoerbaarheid van de opdrachten.

Artikel 7 Kwaliteitsafspraken

1. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de juiste toepassing van regelgeving. Uitvoering van de regelgeving dient rechtmatig plaats te vinden. Toetsing vindt plaats door de externe accountant. De interne controle dient gewaarborgd te zijn. Opdrachtnemer dient opdrachtgever jaarlijks tijdig te informeren over de voortgang van de uitvoering van de overeenkomst in het lopende begrotingsjaar, zodat bijsturing binnen het dienstjaar nog kan plaatsvinden.
2. Uitgangspunt bij de afhandeling van aanvragen zijn de daarvoor wettelijk geldende termijnen. Opdrachtnemer is aansprakelijk voor claims op het gebied van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.
3. Overeenkomstig de verordeningen ex artikel 213a van de Gemeentewet bepalen de colleges van opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk welk onderzoek zij verrichten naar de uitvoering van de werkzaamheden.
4. Burgers van Oudewater kunnen gedurende nader vast te stellen tijden bij de receptie van het gemeentehuis van Oudewater terecht voor front office taken. Tevens vinden in het gemeentehuis van Oudewater informatie(bijeenkomsten) en participatiebijeenkomsten van burgers en ondernemers over gemeentelijk beleid of de uitvoering daarvan plaats.
5. Burgers kunnen desgewenst op afspraak bij het gemeentehuis van Oudewater terecht voor complexe vragen.

Artikel 8 Informatieplicht

1. Opdrachtnemer zal met betrekking tot de door hem ingevolge deze overeenkomst te verrichten werkzaamheden, informatie aan wettelijk verplichte instanties leveren, al dan niet in mandaat, ten einde te voldoen aan de wettelijke verplichting(en) van opdrachtgever.
2. Partijen verstrekken wederzijds alle informatie die nodig is om uitvoering te geven aan de afspraken in deze overeenkomst.

Artikel 9 Mandaten

De bevoegde organen van opdrachtgever verlenen die mandaten en machtigingen die voor opdrachtnemer noodzakelijk zijn om de door hem in het kader van deze overeenkomst en de uitvoeringsovereenkomsten opgedragen werkzaamheden uit te kunnen voeren. Daarbij wordt aangesloten bij de werkwijze van opdrachtnemer, tenzij in onderling overleg anders wordt afgesproken.

Artikel 10 Kosten

1. De kosten van de dienstverlening worden per uitvoeringsovereenkomst bepaald met inachtneming van overweging 8 h.
2. Een twaalfde van het totale bedrag zoals opgenomen in de uitvoeringsovereenkomsten zal maandelijks overgemaakt worden aan opdrachtnemer, vóór de 25^e van de maand.
3. Jaarlijks worden de tarieven en de kosten uit de uitvoeringsovereenkomsten geïndexeerd. Hierbij wordt ten aanzien van de loonkosten uitgegaan van de stijging conform de CAO en de ontwikkeling van de sociale lasten. Voor overige kosten wordt het prijsindexcijfer materiële overheidsconsumptie (IMOC) gehanteerd.
4. De planning-en-controlcyclus van opdrachtgever zal zo veel mogelijk aansluiten op de cyclus zoals deze bij de opdrachtnemer wordt gehanteerd.

Artikel 11 Overlegstructuur

1. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de gemeentesecretaris van opdrachtgever en de contactpersonen bij opdrachtnemer over de voortgang van de uitvoering van de uitvoeringsovereenkomsten.

2. De gemeentesecretarissen van partijen overleggen ten minste twee keer per jaar over de uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst.
3. Er vindt ten minste twee keer per jaar overleg plaats tussen het college van opdrachtgever en het college van opdrachtnemer.
4. In de uitvoeringsovereenkomsten wordt geregeld hoe het overleg met portefeuillehouders plaatsvindt.

Artikel 12 Niet nakoming

1. Indien een uitvoeringsovereenkomst niet naar tevredenheid van een van de partijen wordt uitgevoerd, treden de gemeentesecretaris van opdrachtgever en de contactpersoon zo spoedig mogelijk in overleg en maken afspraken over het vervolg.
2. Worden de gemeentesecretaris van opdrachtgever en de contactpersoon het niet eens over de te maken afspraken (als bedoeld in lid 1), dan stuurt de gemeentesecretaris van de partij die de niet nakoming constateert een "melding van niet nakoming" aan de andere gemeentesecretaris en treden beide gemeentesecretarissen in overleg.
3. Worden de gemeentesecretarissen het niet eens dan betrekken zij de inhoudelijke portefeuillehouders erbij.
4. Worden de portefeuillehouders het niet eens dan betrekken zij de burgemeesters erbij. Wordt op dat niveau geen overeenstemming bereikt dan treedt de geschillenregeling als bedoeld in artikel 13 in werking.

Artikel 13 Geschillenbeslechting

1. Indien zich tussen partijen na toepassing van artikel 12 alsnog een geschil voordoet omtrent de inhoud van de overeenkomst, daaruit voortvloeiende of anderszins daarmee verbandhoudende overeenkomsten of uitvoering daarvan, zullen zij binnen één maand een overeenkomst tot mediation aangaan, teneinde het geschil op te lossen.
2. Van een geschil is sprake indien één van de partijen daarvan schriftelijk kennis geeft aan de andere partij.
3. Indien mediation niet tot overeenstemming leidt zal er om een bindende uitspraak worden gevraagd bij een onafhankelijke commissie onder voorzitterschap van de Commissaris van de Koning.

Artikel 14 Aansprakelijkheid

1. Indien een partij schade lijdt als gevolg van een toerekenbare tekortkoming van de andere partij in de nakoming van de ingevolge deze overeenkomst op laatstgenoemde partij rustende verplichtingen, is de schadelijdende partij verplicht om zo spoedig mogelijk maar uiterlijk binnen drie maanden na ontdekking van deze schade hiervan schriftelijk melding te doen aan de andere partij.
2. Indien er sprake is van schadeveroorzakend handelen van derden ten opzichte van de opdrachtgever is de opdrachtnemer aansprakelijk voor de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het handelen en voor de daaruit voortvloeiende kosten, indien de opdracht aan derden door opdrachtnemer is verstrekt.

Artikel 15 Nietigheid

De nietigheid of de ontoepasbaarheid van een bepaling van deze dienstverleningsovereenkomst leidt niet tot nietigheid of ontoepasbaarheid van de overige bepalingen in deze overeenkomst. Partijen verbinden zich de nietige of ontoepasbare bepaling zo spoedig mogelijk te wijzigen of te vervangen door een geldige bepaling die het beoogde doel van de oorspronkelijke bepaling benadert.

Artikel 16 Wijzigingen

Tussentijdse wijziging van deze overeenkomst is mogelijk, met schriftelijke instemming van beide partijen.

Artikel 17 Hardheidsclausule

In zeer bijzondere omstandigheden kunnen partijen afzien van uitvoering van deze overeenkomst op grond van onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 18 Duur en beëindiging van de overeenkomst

1. Deze overeenkomst treedt op 1 januari 2015 in werking.
2. Tot 1 januari 2021 is beëindiging van deze overeenkomst niet mogelijk. Ruim voor deze datum evalueren partijen deze overeenkomst en maken afspraken over een ongewijzigde voortgang of aanpassing van deze overeenkomst.
3. Met ingang van 1 januari 2021 is beëindiging van de overeenkomst mogelijk per 1 januari van elk jaar, met een minimale opzegtermijn van 18 maanden en na een daartoe strekkend besluit van de gemeenteraad.
4. De colleges brengen gezamenlijk in beeld wat de kosten zijn die verband houden met de beëindiging. Bereiken zij hierover geen overeenstemming dan geldt de geschillenregeling als bedoeld in artikel 13. De kosten die verband houden met de beëindiging zijn voor de opzeggende partij. Onder deze kosten worden in ieder geval verstaan: personele frictiekosten (wachtgeldverplichtingen) en frictiekosten voor het ontvlechten van de organisaties.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te... op ... december 2013

.....

mr. drs. P. Verhoeve
burgemeester Oudewater

.....

V.J.H. Molkenboer
burgemeester Woerden

Toelichtend memo bij de DVO Oudewater-Woerden

Van: juridische werkgroep
Aan: stuurgroep Oudewater-Woerden, gemeenteraden
Datum: 24 oktober 2013
Onderwerp: toelichting bij de dienstverleningsovereenkomst

Inleiding

De dienstverleningsovereenkomst (DVO) is het juridische document op basis waarvan Woerden de diensten verleent aan (en dus ambtelijke organisatie is voor) Oudewater. In de DVO worden geen concrete afspraken gemaakt over de uitvoering, maar de algemene kaders van de samenwerking geregeld zoals het opdrachtgever en –nemerschap, de overlegstructuur, de overname van personeel etc.

De DVO is gebaseerd op de eerdere besluitvorming, onder andere over het bestuurlijk-juridische model van de samenwerking en bijbehorende *Richtinggevende uitgangspunten samenwerkingsmodel Oudewater-Woerden*. Bovendien sluit het aan bij het advies dat *Berenschot* in het kader van de businesscase heeft gegeven. In de DVO is onder andere het uitgangspunt verweven dat gewerkt wordt op basis van vertrouwen maar met stevige en professionele afspraken. Verder is gekeken naar voorbeelden in het land zoals Aalsmeer-Amstelveen en Groningen-Ten Boer.

In de dienstverleningsovereenkomst (DVO) is een aantal keuzen gemaakt die we graag toelichten.

Opdrachtverlening

De opdrachtverlening vindt plaats via de reguliere weg van raad naar organisatie. Kort gezegd is dit: de raad stelt de algemene kaders, het college werkt dit uit in concrete opdrachten en de gemeentesecretaris zorgt dat het werk gedaan wordt. De wijziging ten opzichte van de huidige situatie is dat de gemeentesecretaris van Oudewater deze opdracht straks aan de organisatie in Woerden geeft. De gemeente Woerden is integraal verantwoordelijk voor de dienstverlening aan Oudewater en wijst per cluster van werkzaamheden een contactpersoon aan. Dit kan een (team)manager of medewerker zijn die voor dat cluster van werkzaamheden verantwoordelijk is voor de dienstverlening aan Oudewater.

De opdrachten komen tot stand in het gesprek tussen de gemeentesecretaris van Oudewater en de contactpersoon. Voordat de opdracht definitief is, krijgt de ambtelijke organisatie van de gemeente Woerden de gelegenheid om de uitvoerbaarheid ervan te beoordelen en te adviseren over de opdracht.

Als Oudewater een (nieuwe/gewijzigde) opdracht heeft voor de ambtelijke organisatie, dan geeft de gemeentesecretaris van Oudewater dit aan bij de verantwoordelijke contactpersoon. Vervolgens beoordeelt de contactpersoon hoe dit uitgevoerd kan worden en brengt er een advies over uit. Met inachtneming van dit advies maakt de gemeentesecretaris van Oudewater een definitieve opdracht. Worden de gemeentesecretaris van Oudewater en de contactpersoon het niet eens over de opdracht, dan geldt de verzuimregeling.

Overigens zullen de opdrachten in de praktijk vaak vastgelegd worden in de uitvoeringsovereenkomst en komt dit in de gesprekken daarover tot stand.

Uitvoeringsovereenkomsten

Als bijlage bij de DVO worden uitvoeringsovereenkomsten gemaakt. In de *Richtinggevende uitgangspunten samenwerkingsmodel Oudewater-Woerden* worden deze overigens (jaar)werkplannen genoemd. Deze formulering kan echter verwarring oproepen aangezien in Woerden wordt gewerkt met teamplannen. Om duidelijk te maken dat het specifiek gaat om de dienstverlening van Woerden aan Oudewater is gekozen voor de term uitvoeringsovereenkomsten.

De uitvoeringsovereenkomsten worden samengesteld uit logische clusters van werkzaamheden. In de uitvoeringsovereenkomsten komt de verdeling zoals benoemd in de *Richtinggevende uitgangspunten* terug (uitvoeringstaken, reguliere (beleids)processen, eenmalige en bijzondere (beleids)processen). Het kan zijn dat hier om pragmatische redenen nog een andere categorisering gebruikt gaat worden, die beter aansluit bij de realiteit van Oudewater en Woerden.

Kosten

In de DVO worden geen bedragen genoemd. Deze worden in de uitvoeringsovereenkomsten opgenomen. Dat is namelijk de plaats waar de tegenprestatie (dienstverlening en kwaliteitseisen) is geregeld. Wel is in de DVO bij de overwegingen het uitgangspunt opgenomen dat de begroting 2014 van Oudewater leidend is voor de inhoud van de DVO en bijbehorende uitvoeringsovereenkomsten. Verschillen Omdat de DVO pas 1 januari in werking treedt worden verschillen ten opzichte van de begroting 2014 gemotiveerd.

De uitvoeringsovereenkomsten worden in ieder geval jaarlijks bijgesteld.

Niet nakoming

Over de dienstverlening vindt het contact in principe plaats tussen de gemeentesecretaris van Oudewater en de contactpersoon van Woerden. Zij hebben zeer regelmatig contact en zijn elkaars aanspreekpunten als het gaat om de dienstverlening. Het kan echter voorkomen dat zij het over een punt niet eens worden. In dat geval stuurt de partij die niet tevreden is een 'melding van niet nakoming' aan de andere partij. Deze melding is bedoeld om te markeren dat de 'regeling voor niet nakoming' in werking treedt. De gemeentesecretarissen van beide gemeenten treden vervolgens in overleg over de oplossing. Komen zij er niet uit, dan schakelen zij de inhoudelijke portefeuillehouders in. Komen die er ook niet uit, dan worden de burgemeesters erbij betrokken. Komen ook zij er niet uit, dan wordt mediation toegepast, in het uiterste geval door een onafhankelijke commissie onder leiding van de Commissaris van de Koning.

Beëindiging

De eerste zes jaar na ondertekening van de DVO kan deze niet worden opgezegd. Deze tijd is nodig om de investering van de samenwerking terug te verdienen. Daarna is het mogelijk de DVO op te zeggen, met inachtneming van een minimale opzegtermijn van anderhalf jaar. Deze termijn is nodig om de taken zorgvuldig te ontvlechten en om de gemeente Oudewater de tijd te geven de taken elders onder te brengen of weer een eigen organisatie op te zetten.